

יום ירושלים

סקר ירושלים

מטרה:

- היכרות עם אתרים מרכזיים בעיר ירושלים
- יצירת לוח מידע מקושט לקבוצה / לפנימיה

לסקר:

- ערכות ממוספרות של תמונות אתרים בירושלים, ערכה לכל 2 ילדים. מאחורי כל תמונה שם האתר ופרטי מידע.
- משטח כתיבה (לוח קרטון בגודל A4)
- דפי סקר וכלי כתיבה
- לוח מרכז לתוצאות + כרטיסיות הצמדה (ראה תמונה)
- מידע מסכם על כל אתר

להכנת לוח ירושלים:

- תמונות של כל אתר
- בריסטולים בגודל A3
- בריסטול גדול / לוח קרטון גלי לריכוז המידע
- צבעים, טושים, ניירות צבעוניים, דבק
- לוח סקר
- כרטיסיות למילוי הלוח

כרטיס דוגמא למילוי הלוח:

מהלך הפעילות:

שלב א' – הסקר:

מחלקים את המשתתפים לזוגות. כל זוג מקבל ערכת תמונות. מדפדפים ומביטים בתמונות, בוחנים את האתרים וקוראים את המידע המצורף. עכשיו יוצאים לחצר הפנימייה ובודקים: מי יודע? למי מוכר, כל אתר ואתר? המשתתפים מצוידים בערכות התמונות, בדפי הסקר וכלי כתיבה, מראים את התמונות לילדים ואנשי צוות שפוגשים בחצר. ממלאים בדף הסקר את שם המרואיין ואת תשובתו - זיהה או לא זיהה את האתר ומה הוא יודע עליו. כל זוג יראיין 5-6 מרואיינים. חוזרים לקבוצה וממלאים את לוח הסקר. על כל אתר בלוח מניחים מספר כרטיסיות, כמספר המרואיינים שזיהו אותו נכון.

שלב ב' – הכנת לוח ירושלים:

על בריסטול בגודל A3 יכין כל זוג מצגת מידע על אחד האתרים. על הבריסטול יופיע שם האתר, תמונות ופרטי מידע. הילדים יוסיפו ויקשטו את המצגת שלהם. נצרף את כל הבריסטולים ללוח אחד, צבעוני ויפה. ראה תמונה.

מידע מסכם על האתרים:

הכותל

בשנת 37 לפני הספירה הורדוס מלך על ירושלים ובנה רחבה גדולה על פני הר המוריה וקירות תמך סביב לו. בזמן חורבן בית המקדש, חרב הבית אך הקירות, קירות התמך, שרדו. הכותל הוא חלקו המערבי של קיר התמך. במשך הדורות, בגלל האיסור לעלות להר הבית, למקום בית המקדש עצמו, הפך הכותל המערבי, למקום תפילה וגעגועים. אליו הגיעו יהודים מן העולם כולו להתפלל ולבקש בקשות.

בשנת 1948 נפל הרובע היהודי, לא ניתנה אפשרות להגיע ולהתפלל בכותל וכל מה שאפשר היה- לעלות על הר ציון ולנסות לצפות עליו ולו מרחוק. בשנת 1967 פרצו הצנחנים בפיקודו של מוטה גור דרך שער האריות אל העיר העתיקה. הכותל המערבי והר הבית שוחררו, ורבבות יהודים יכלו לעלות שוב אל הכותל המערבי. כיום, מגיעים מיליוני מבקרים אל הכותל המערבי בכל שנה, יהודים ושאינם יהודים. רבבות בני מצווה חוגגים עם משפחתם, חיילים נשבעים אמונים לעם ולמולדת ברחבתו, ואישים מרחבי העולם עולים אליו לרגל.

טחנת הרוח בימין משה

לפני כ-150 שנה היה באנגליה יהודי עשיר ושמו משה מונטיפיורי. כשבא לבקר בירושלים הקדושה ומצא בה עניים מרודים ולמודי סבל, נתמלא לבו צער רב והחליט לעזור להם. כשחזר לאנגליה סיפר את הדבר לידידים והחל באיסוף כספים למען עניי ירושלים. בבואו שנית לירושלים קנה בכסף שאסף שטח אדמה מחוץ לחומת העיר העתיקה, ובנה עליה בתים והזמין את תושביה היהודיים של העיר העתיקה לגור. היהודים סרבו לעזוב את העיר ולגור בשכונה שמחוץ לחומות אפילו בחינם. אז בנה משה מונטיפיורי ליד הבניינים טחנת רוח לטחינת קמח כדי לספק להם פרנסה ולהוזיל את מחירי הקמח לעניי העיר. הוא חשב שאם תהיה ליהודים עבודה במקום ודאי ירצו לגור בו, אך למרות זאת מעטים הסכימו לגור מחוץ לחומה. הטחנה פעלה מספר שנים בלבד עד אשר הוקמו בירושלים טחנות קיטור שהיו יעילות בהרבה, שלא היו תלויות במשב הרוח, ומאז הפסיקה הטחנה לפעול. במשך שנים רבות היתה הטחנה נטושה עד אשר בראשית שנות ה-80 היא שוחזרה ושופצה וכיום היא משמשת מוזיאון לתולדות חייו ופועלו של משה מונטיפיורי. בסמוך לטחנה ביתן קטן בו שיחזור הכרכרה בה נסע מונטיפיורי ברחבי ארץ ישראל.

הכנסת

הכנסת הינו מקום מושב המחוקקים של מדינת ישראל, בה מכהנים 120 חברים שנקראים חברי כנסת. מקור השם ב"כנסת הגדולה", המוסד המחוקק הראשי של יהודי ארץ ישראל בתקופת בית שני.

בתאריך 14.2.1949 בט"ו בשבט תש"ט התכנסה האסיפה המכוננת לראשונה ומאז שונה שמה ל"כנסת". מאז חוגגת הכנסת את יום הולדתה בט"ו בשבט. בתחילת דרכה נדדה הכנסת בין מבנים שונים בעיר תל אביב בהם בית דיזנגוף, ומלון סן רמו (כיום מגדל האופרה). בשנת 1949 עבר משכן הכנסת לעיר הבירה ירושלים.

ב- 14.10.58 הונחה אבן הפינה למבנה הכנסת הנוכחי בגבעת רם בירושלים בטקס רב חשיבות במעמד נשיא המדינה יצחק בן צבי. בנו של אדמונד דה רוטשילד, הברון גיימס תרם סכום כסף נכבד לבניית המשכן החדש. במסגרת הכנסת פועלת מליאת הכנסת, שבה מתכנסים כל חברי הכנסת, וכן ועדות שבהן מתכנסות קבוצות קבועות של חברי כנסת מסיעות שונות. בפתח משכן הכנסת ניצבת מנורת שבעת הקנים - העתק למנורת בית המקדש מתקופת בית שני.

בית כנסת "החורבה"

בית הכנסת החורבה הוא בית כנסת שנמצא ברובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים. בית הכנסת נבנה ונחרב פעמים אחדות ומכאן שמו. רכישת הקרקע שעליו הוא נבנה נעשתה בתחילת המאה ה-18, על ידי קבוצה בהנהגת רבי יהודה החסיד, ששאף להקים בית כנסת אשכנזי בעיר. זמן קצר לאחר מכן, כנראה עוד בטרם החלו עבודות הבנייה נפטר רבי יהודה, וחסידי לא הצליחו למצוא מימון להמשך העבודות. המבנה נותר כעשרים שנה כמות שהוא - בנוי בחציו, ולבסוף נהרס על ידי מוסלמים על רקע החובות הכספיים. עקב החובות שנכרכו בבניה זו אף גורשו היהודים האשכנזים מתוך ירושלים, והם הצליחו לחזור אליה רק כאשר הם התלבשו בלבוש המסורתי של היהודים הספרדים. במהלך המאה ה-19, עם חזרתם של היהודים האשכנזים להתגורר בירושלים, החלה בנייתו של בית הכנסת פעם נוספת, בחסותו של משה מונטיפיורי, וכעבור מספר שנים נחנך במקום בית כנסת גדול ומפואר. כיום שוחזר המבנה ע"י "החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי".

מגדל דוד

מגדל דוד הוא הכינוי שניתן למצודה אשר הגנה במשך מאות שנים על העיר ירושלים. המצודה נמצאת במקום הגבוה ביותר בעיר העתיקה ומהמגדל הגבוה שבה אפשר להשקיף על העיר ירושלים במלוא הדרה. המגדל נבנה כנראה בתקופתו של המלך הורדוס עם עוד שני מגדלים נוספים. במהלך המרד הגדול ברומאים השתמשו המורדים היהודים במגדלים במלחמתם נגד הרומאים. המצביא טיטוס (הקיסר לעתיד) ציווה להרוס את חומות ירושלים אולם את שלושת המגדלים האיתנים הוא ציווה להשאיר כדי שכולם יראו איזו עיר עצומה ובצורה הוא כבש... מאז נותר רק מגדל אחד. מקום זה שימש כמשכן לנזירים בין המאות הרביעית והשישית לספירה ומאז נודע האתר בכינוי השגוי "מגדל דוד" כי הנזירים חשבו בטעות שהמגדל נבנה בימי דוד המלך. כיום מגדל דוד משמש כמוזיאון לתולדות ירושלים ואתר תיירות מרהיב ביופיו.

היכל הספר

היכל הספר הוא אגף של מוזיאון ישראל שנמצא בגבעת רם. היכל הספר הוא המשכן לתגליות ארכאולוגיות יוצאות דופן: מגילות מדבר יהודה וכתבי-היד העתיקים ביותר של התנ"ך. כתב היד העתיק ביותר של התנ"ך הוא כתר ארם צובא הנמצא בקומה התחתית של היכל הספר, ולסיפורו גם מוקדשת התערוכה בקומה זו. מגילות מדבר יהודה נתגלו בין השנים 1947-1956 במערות אשר ליד קומראן. כתיבתן מתוארכת לתקופה שבין המאה השלישית לפני הספירה ועד למאה הראשונה לספירה. גילויין היה אירוע מסעיר בעולם הארכיאולוגי, ועד היום הן מרתקות חוקרים וציבור רחב מכל העולם. צורת הכיפה הלבנה שעל המבנה מסמלת את מכסה הכדים שבתוכם נמצאו חלק מן המגילות. כיפת ההיכל מכסה בניין ששני-שלישים שלו בנויים מתחת לפני השטח, והיא משתקפת בברכת המים המקיפה אותה.

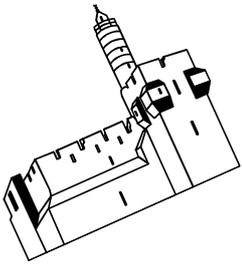

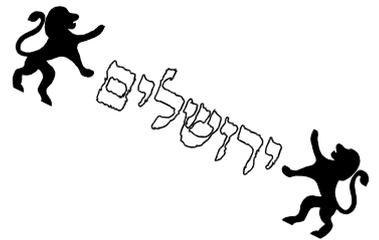

יש לך דקה או שתיים לסקר בנושא ירושלים?

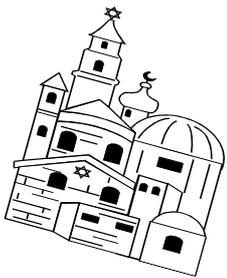
לפניך תמונות של אתרים בירושלים.
במידה ואתה מזדהה את המקום אמור את שמו:

_____ (1)

_____ (2)

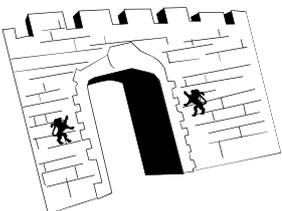

_____ (3)

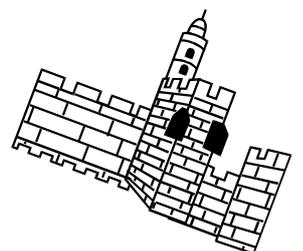

_____ (4)

_____ (5)

_____ (6)

כרטיסים למילוי הלוח:

היכל הספר

מגדל דוד

בית כנסת החורבה

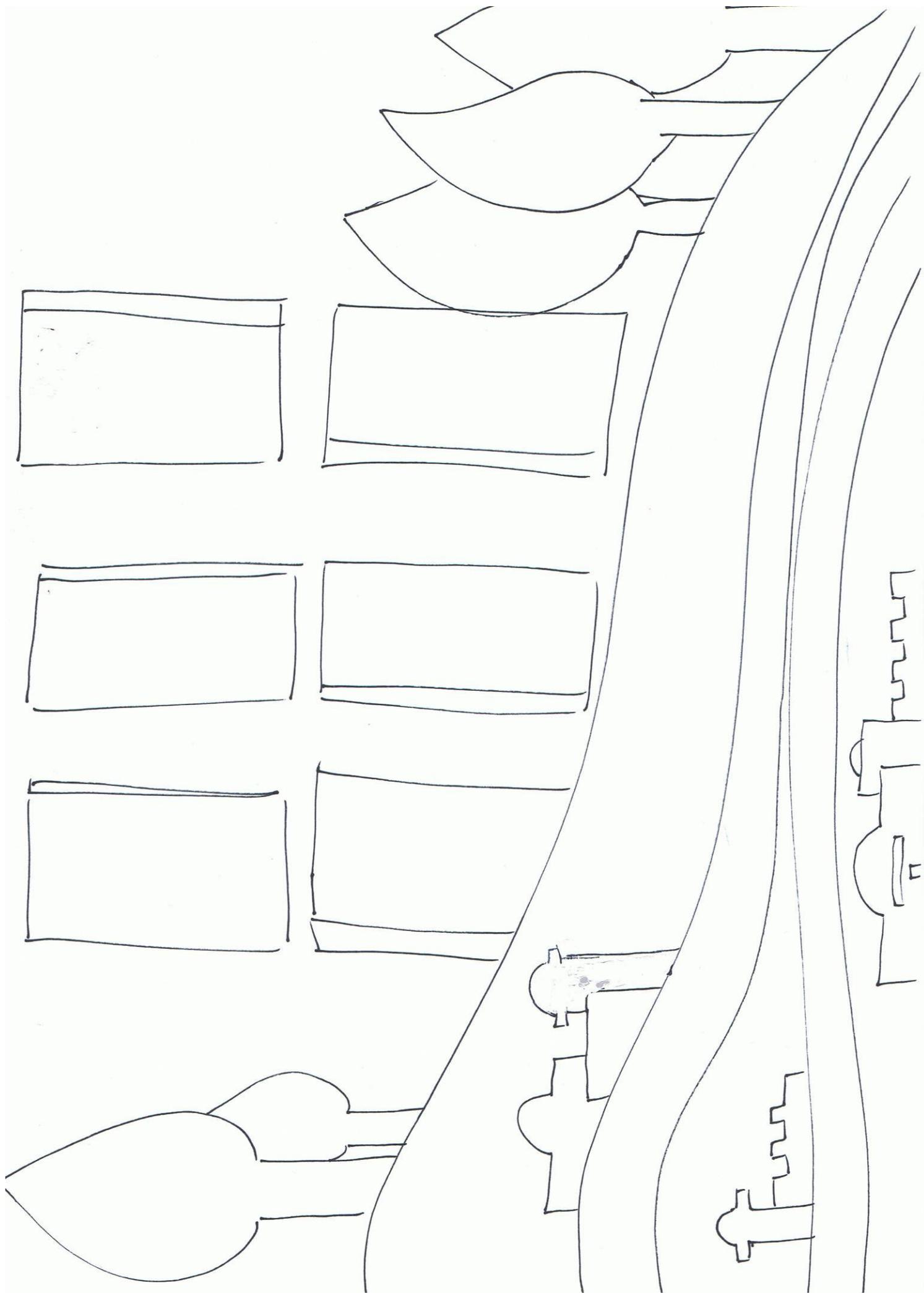
הכנסת

משכנות שאננים

הכותל המערבי

תמונות האתרים ללוח הגדול:

©"ילדים בסיכוי - המועצה לילד החוסה", המרכזיה החינוכית ב"אחוזת שרה"

